

***Suvestinė redakcija nuo 2010-01-01 iki 2011-07-14***

*Isakymas paskelbtas: Žin. 2002, Nr. [87-3754](#), i. k. 102301MISAK00000438*

**LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS**

**Į S A K Y M A S  
DĖL AUKŠTAITIJOS NACIONALINIO PARKO APSAUGOS REGLAMENTO  
PATVIRTINIMO**

2002 m. rugpjūčio 10 d. Nr. 438  
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)) 5 straipsnio 2 dalimi bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 10 d. nutarimo Nr. 503 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą“ (Žin., 2002, Nr. [40-1484](#)) 1.2 punktu,

1. T v i r t i n u Aukštaitijos nacionalinio parko apsaugos reglamentą (pridedama).
2. Aplinkos ministerijos informacijos kompiuterinėje sistemoje v a d o v a u t i s reikšminiais žodžiais: „saugomos teritorijos“, „valdymo sistema“.

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

## PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro  
2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. 438

**AUKŠTAITIJOS NACIONALINIO PARKO APSAUGOS REGLAMENTAS****I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Aukštaitijos nacionalinio parko apsaugos reglamentas (toliau vadinama – Reglamentas) – tai teisės aktas, nustatantis specialius Aukštaitijos nacionalinio parko apsaugos, projektavimo ir statybų jo teritorijoje reikalavimus bei tvarkymo ir naudojimo ypatumus.

2. Veiklą Aukštaitijos nacionaliniame parke reglamentuoja Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų (Žin., 1993, Nr. [63-1188](#); 2001, Nr. [108-3902](#)), Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos (Žin., 1992, Nr. [5-75](#)), Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos (Žin., 1995, Nr. [3-37](#); 2004, Nr. [153-5571](#)), Lietuvos Respublikos miškų (Žin., 1994, Nr. [96-1872](#); 2001, Nr. [35-1161](#)), Lietuvos Respublikos vandens (Žin., 1997, Nr. [104-2615](#); 2003, Nr. 36-1544), Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo (Žin., 1995, Nr. [107-2391](#); 2004, Nr. [21-617](#)), Lietuvos Respublikos statybos (Žin., 1996, Nr. [32-788](#); 2001, Nr. [101-3597](#)), Lietuvos Respublikos turizmo (Žin., 1998, Nr. [32-852](#); 2002, Nr. [123-5507](#)), Saugaus eismo automobilių keliais (Žin., 2000, Nr. [92-2883](#)) įstatymai ir kiti įstatymai; Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (Žin., 1992, Nr. [22-652](#); 1996, Nr. [2-43](#)); Aukštaitijos nacionalinio parko nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. balandžio 29 d. nutarimu Nr. 490 (Žin., 1997, Nr. [108-2742](#); 2004, Nr. 96-3540); statybos techniniai reglamentai, šis Reglamentas, kiti teisės aktai ir apsaugos sutartys, kurios gali būti sudaromos dėl veiklos apribojimų Aukštaitijos nacionaliniame parke, konkrečių žemės, miško ir vandens telkinio naudojimo sąlygų nustatymo; Aukštaitijos nacionalinio parko planavimo schema, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 416 (Žin., 1997, Nr. [38-942](#)), Aukštaitijos nacionalinio parko dalių specialieji ar detalieji planai, gamtotvarkos ir paveldotvarkos planai, bendrieji planai.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-554](#), 2007-11-07, Žin., 2007, Nr. 120-4914 (2007-11-22), i. k. 107301MISAK00D1-554

3. Kultūros paveldo objektams (nekilnojamosioms kultūros vertybėms), esantiems Aukštaitijos nacionaliniame parke, priežiūros, tvarkymo ir naudojimo sąlygas nustato kultūros paveldo objektų (nekilnojamųjų kultūros vertybių) apsaugos reglamentai.

4. Gamtos paveldo objektai (saugomi gamtiniai kraštovaizdžio objektai) ir jų teritorijos tvarkomi remiantis Saugomų teritorijų įstatymu, Specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis bei Saugomų gamtinių kraštovaizdžio objektų nuostatais pagal šių objektų gamtotvarkos projektus.

**II. ŠIAME REGLAMENTE VARTOJAMOS SĄVOKOS**

5. **Apžvalgos aikštelė (regykla)** – teritorija, skirta stebėti atsiveriančią panoramą, kurioje gali būti įrengtas į žemę besiremiantis statinys. Jame gali būti įrengti stebėjimui pritaikyti įrenginiai (žiūronai, teleskopai), mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai.

6. **Atokvėpio vieta** – trumpalaikiam poilsiui be nakvynės skirta teritorija greta pažintinių takų, rekreacinio prioriteto zonose ir kitose vietose. Joje įrengiami miško baldai, informacijai skirti statiniai ar įrenginiai (skydai, stendai, nuorodos).

7. **Buvusi sodyba** – sodyba, kurios buvimo faktas įrodytas istoriniais-archyviniais dokumentais ar teismo sprendimu.

8. **Istoriškai susiformavęs kultūrinis kraštovaizdis** – žmogaus veiklos sukurtas ir jo sambūvį su aplinka atspindintis kraštovaizdis, susiformavęs iki 20 a. vidurio.

9. **Kraštovaizdžio estetinė vertė** – bendraisiais estetikos kriterijais išreiškiamas natūraliai susiformavusio ir natūralų pobūdį išlaikiusio ar žmogaus veiklos sukurtas ir jo sambūvį su aplinka atspindinčio kraštovaizdžio apibūdinimas.

10. **Lankomi objektai** – skirti ir/ar pritaikyti lankymui paveldo objektai ir kiti saviti kraštovaizdžio kompleksai bei objektai, apžvalgos aikštelės (regyklos), atokvėpio vietos, poilsiavietės, paplūdimio bei kiti visuomenės poreikiams skirti objektai.

11. **Mažasis pramoginis laivas** – laivas, kurio korpusas trumpesnis kaip 15 m, neatsižvelgiant į varomąją priemonę, skirtas pramogų ir laisvalaikio reikmėms.

12. **Mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai** – tvoros, informacijai skirti statiniai ar įrenginiai (skydai, stendai, nuorodos), informaciniai ženklai bei riboženkliai, laiptai, lieptai ir kt.

13. **Medinė valčių pastogė** – medinis statinys, įrengtas ant vandens telkinio kranto ir skirtas laikyti ne daugiau kaip 5 valtims.

14. **Pažintinis takas** – ne platesnis kaip 4 m takas, skirtas pėstiesiems, bevariklio transporto priemonių naudotojams ar žirginiam turizmui, įrengtas siekiant sudaryti sąlygas susipažinti (aplankyti) su gamtos ir/ar kultūros paveldo objektais, savitais regionais bei reiškiniais, turintis informacijai skirtų mažųjų kraštovaizdžio architektūros statinių.

15. **Poilsiavietė** – laikinai apsisotiti be nakvynės skirta teritorija, kurioje įrengti rekreaciniai įrenginiai, laūžavietė, tualetas, mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai.

16. **Rekreaciniai įrenginiai** – miško baldai, pavėsinės, stoginės, sporto ar laisvalaikio įrenginiai (laipynės, sūpynės ir kt.), persirengimo kabinos ir pan.

17. **Rekreaciniai pastatai** – ilgalaikiam (stacionariam) poilsiui skirti statiniai, statinių grupės, kuriuose teikiamos apgyvendinimo paslaugos (poilsio namai, sanatorijos, sveikatingumo kompleksai, kempingai, turizmo bazės, nakvynės paslaugų namai, jaunimo nakvynės namai).

18. **Stovyklavietė** – poilsiui su nakvyne skirta teritorija, pritaikyta palapinėms statyti, kurioje įrengti rekreaciniai įrenginiai, laūžavietė, tualetas, mažieji kraštovaizdžio architektūros statiniai. Joje sudaromos sąlygos higienos poreikiams tenkinti, atliekoms surinkti bei aktyviam poilsiui organizuoti.

19. **Tradicinė regiono architektūra** – etnografinė sričiai būdinga gyvenamosios ir kitos paskirties pastatų ir statinių architektūra bei teritorinė erdvinė struktūra, susiformavusi iki profesionaliosios architektūros atsiradimo.

20. **Visuomenės poreikiai saugomose teritorijose** – viešieji poreikiai, susiję su gyventojų bei lankytojų teise ir reikme turėti galimybes poilsiauti, susipažinti su vertybėmis saugomose teritorijose, gamtos ir kultūros paveldu.

21. **Vizualinė (regimoji) tarša** – kraštovaizdžio estetinę vertę mažinančių statinių (neišvaizdžių, nederančių kraštovaizdyje architektūriniu stiliumi) ar želdinių, užstojančių gamtos ir kultūros paveldo objektus, vaizdingas panoramas, atsiradimas vertingose ir vaizdingose teritorijose.

Kitos šiame Reglamente vartojamos sąvokos atitinka Saugomų teritorijų, Teritorijų planavimo, Statybos, Saugaus eismo automobilių keliais įstatymuose ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-554](#), 2007-11-07, Žin., 2007, Nr. 120-4914 (2007-11-22), i. k. 107301MISAK00D1-554

### III. NACIONALINIO PARKO FUNKCINIO PRIORITETO ZONOS

22. Aukštaitijos nacionalinio parko apsauga ir tvarkymas, veiklos reglamentavimas siejamas su teritorijos funkcinio prioriteto zonomis:

22.1. konservacinio prioriteto (gamtiniai rezervatai, kultūriniai rezervatai, gamtiniai draustiniai, kultūriniai draustiniai);

22.2. rekreacinio prioriteto;

22.3. ūkinio prioriteto;

22.4. kitos (gyvenamosios) paskirties zonomis.

23. Aukštaitijos nacionalinio parko planavimo schemeje išskiriamos kraštovaizdžio tvarkymo zonos, kuriose teritorijos naudojimas ir apsauga reguliuojama pagal tipinius apsaugos reglamentus.

24. Aukštaitijos nacionaliniame parke taikomi:

24.1. reikalavimai veiklai visose nacionalinio parko funkcinio prioriteto zonose reglamentuoti;

24.2. papildomi reikalavimai veiklai atskirose nacionalinio parko funkcinio prioriteto zonose reglamentuoti.

#### **IV. REIKALAVIMAI VEIKLAI VISOSE NACIONALINIO PARKO FUNKCINIO PRIORITETO ZONOSE REGLAMENTUOTI**

25. Statiniai Aukštaitijos nacionaliniame parke projektuojami, statomi ar rekonstruojami atsižvelgiant į vietovės kraštovaizdžio ypatumus bei tradicinės regiono architektūros savitumus, paveldo objektų apsaugos reikalavimus, siekiant:

25.1. išlaikyti gamtinio bei istoriškai susiformavusio kraštovaizdžio, gamtinių ir kultūrinių kompleksų bei objektų vertės požymius;

25.2. išsaugoti bendrą kraštovaizdžio struktūrą ir jo estetinę vertę, erdvinį raiškumą ir raiškius reljefo bei hidrografinio tinklo elementus;

25.3. išlaikyti tradicinės regiono architektūros pobūdį formas, spalvas ir dydžius, formuoti rekreacinių ir gyvenamųjų vietovių estetinį vaizdą.

26. Naujos sodybos, įskaitant ir ūkininko ūkio sodybas, projektuojamos ir statomos tik nacionalinio parko tvarkymo plane (planavimo schemeje) ir bendrojo planavimo dokumentuose nurodytose teritorijose.

27. Rengiant detalų planą arba rengiant statybos projektus buvusioms sodyboms atkurti, vietos pastatams statyti gali būti parinktos kitose vietose, nei jie stovėjo anksčiau, tačiau visais atvejais nepažeidžiant vertingų kraštovaizdžio elementų, taip pat laikantis 25 punkte išdėstytų reikalavimų. Kitose vietose ne miško paskirties žemėje pastatai gali būti statomi ir tuo atveju, kai buvusiose negalima statyti dėl inžinerinių tinklų, susiformavusių želdinių ir kt.

28. Rekonstruojant esamas ir rengiant naujas žemos įtampos elektros perdavimo linijas, rekomenduojama jas tiesti požeminiais kabeliais.

29. Inžinerinė infrastruktūra (komunikacijos, keliai, privažiavimai, statiniai) projektuojama ar įrengiama kuo mažiau keičiant kraštovaizdžio pobūdį bei neteršiant aplinkos. Projektuojant ar rekonstruojant kelius, parko tvarkymo plane (planavimo schemeje) numatytus naudoti autoturizmui, gerinant kelių dangą, išlaikomas esamų kelių pobūdis (susiformavę vingiai, nuolydžiai, kt.).

30. Projektuojant lengvųjų automobilių ir autobusų stovėjimo aikšteles, didesnes kaip 500 m<sup>2</sup> ploto, turi būti numatytos želdinių juostos, skaidančios aikšteles mažesnėmis dalimis.

31. Aukštaitijos nacionalinio parko miškuose, išskyrus rekreacinių zonų miškus, formuojama tik minimali rekreacinė infrastruktūra: įrengiami pažintiniai (pėsčiųjų, dviračių, žirginio turizmo) takai, apžvalgos aikštelės (regyklos), išsaugant natūralią gamtinę aplinką.

32. Aukštaitijos nacionaliniame parke esančiose sodybose, išskyrus gyvenamąsias zonas, įvertinant kraštovaizdžio bei gamtos ir kultūros paveldo apsaugos reikalavimus, statomi ir rekonstruojami gyvenamieji namai bei jų priklausiniai, laikantis statybos techninių reglamentų ir šių sąlygų:

32.1. viename žemės sklype galima formuoti tik vieną sodybą (namų valdą) su vienu gyvenamuoju namu ir priklausiniais. Neleidžiama statyti sublokuotų gyvenamųjų namų, išskyrus gyvenamąsias zonas;

32.2. nauji gyvenamieji namai statomi ne aukštesni kaip 9 m. Gyvenamųjų namų priklausiniai – ne aukštesni kaip 8 m, išskyrus daržines, kurių aukštis – 9 m (aukštis skaičiuojamas nuo pastatu užstatomo žemės paviršiaus ploto nuolydžio vidurkio iki stogo kraigo);

32.3. pastatų statybai ir apdailai naudojamos tradicinės statybinės ir apdailos medžiagos: medis, akmuo, tinkas ir kt.;

32.4. stogų dangoms rekomenduojamos spalvos: pilka, ruda, žalia ir jų atspalviai.

33. Mažųjų kraštovaizdžio architektūros statinių įrengimas turi atitikti šiuos reikalavimus:

33.1. tvorų pobūdis, dydžiai ir medžiagos numatomos atsižvelgiant į kraštovaizdžio tvarkymo zonos, kurioje yra planuojama teritorija, reikalavimus bei aptveriamų pastatų stilių. Paveldo objektams aptverti nustatomos specialios sąlygos, naudojamos autentiškos arba imituojančios autentiškas medžiagos ir formos;

33.2. tvoros tveriamos ažūrinės, be cokolių, iki 1,5 m aukščio;

33.3. neleidžiama užtvirti rekreacinių teritorijų – paežerių, paupių, apžvalgos aikštelių ir pravažiavimų bei praėjimų į juos, pažintinių takų ir kelių, saugomų atvirų kraštovaizdžio erdvių, užstatyti ar kitaip riboti Aukštaitijos nacionalinio parko lankymą;

33.4. neleidžiama aptverti miškų, išskyrus atvejus, kai būtina apsaugoti ir atkurti pažeistus medynus, kitus gamtos išteklius;

33.5. vandens telkinių, išskyrus esančių rezervatuose, pakrantėse įrengiami mediniai lieptai ir tilteliai, ne ilgesni kaip 2 m už meldais užaugusią pakrantę, bet visais atvejais ne ilgesni kaip 15 m ir ne didesni kaip 30 m<sup>2</sup> ploto;

33.6. užrašai reklamos skyduose, stenduose, nuorodose rašomi valstybine kalba. Kitomis kalbomis reklama gali būti skelbiama tik suderinus su Aukštaitijos nacionalinio parko ir Labanoro regioninio parko direkcija (toliau – Direkcija);

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-850](#), 2009-12-30, *Žin.*, 2010, Nr. 5-192 (2010-01-14), i. k. 109301MISAK00D1-850

33.7. draudžiama informacijos ir reklamos skydus, stendus kabinti ar kitaip tvirtinti ant medžių, gamtos ir kultūros paveldo objektų, įrengti juos paminklų vizualinės apsaugos zonos nesuderinus su Direkcija.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-850](#), 2009-12-30, *Žin.*, 2010, Nr. 5-192 (2010-01-14), i. k. 109301MISAK00D1-850

34. Buvusių žemės ūkio įmonių pastatus ir buvusius karinės paskirties statinius, ypač esančius draustiniuose, ekologinės apsaugos bei rekreacinio prioriteto zonose, prie pažintinių takų, regyklų bei lankomų objektų, gyvenviečių vizualinėje aplinkoje, rekomenduojama griauti arba perstatyti į atitinkančius nacionalinio parko steigimo tikslus bei architektūrinius reikalavimus pastatus, reikalingus visuomenės poreikiams.

35. Draudžiama statyti, laikyti ir naudoti apgyvendinimui, nakvynei, maitinimui ir kitiems tikslams vagonėlius ir kitus kilnojamuosius objektus ar įrenginius (kilnojamuosius namelius, konteinerius, nebenaudojamas transporto priemonės, metalinius garažus), išskyrus atvejus, kai jie naudojami Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nustatyta tvarka kaip laikinieji statiniai, reikalingi mokslo institucijų moksliniams stebėjimams ir tyrimams vykdyti, teisės aktų nustatyta tvarka įregistruotiems bitynams, masiniams renginiams, turint nustatyta tvarka savivaldybių vykdomųjų institucijų išduotus leidimus, taip pat atvejus, kai vagonėliai naudojami statybos laikotarpiu, teisės aktų nustatyta tvarka turint išduotą statybos leidimą statyti ar rekonstruoti nacionaliniame parke esančius statinius.

Kilnojamieji nameliai gali būti įrengiami kempinguose, teritorijų planavimo dokumentuose numatytose vietose ir teisės aktuose numatytais atvejais.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-554](#), 2007-11-07, *Žin.*, 2007, Nr. 120-4914 (2007-11-22), i. k. 107301MISAK00D1-554

Nr. [D1-174](#), 2009-04-17, *Žin.*, 2009, Nr. 46-1826 (2009-04-25), i. k. 109301MISAK00D1-174

36. Draudžiama elingų ir valčių pastogių statyba.

36<sup>1</sup>. Nacionaliniame parke draudžiama važinėti ne keliais, ne keliuose statyti ar kitaip eksploatuoti motorines transporto priemones (įskaitant dvirates, trirates ir keturrates savaeiges transporto priemones), išskyrus specialiąsias transporto priemones, žemės ir miškų ūkio techniką, Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

*Papildyta punktu:*

Nr. [D1-554](#), 2007-11-07, *Žin.*, 2007, Nr. 120-4914 (2007-11-22), i. k. 107301MISAK00D1-554

## **V. PAPILDOMI REIKALAVIMAI VEIKLAI KONSERVACINIO PRIORITETO FUNKCINĖSE ZONOSE (REZERVATUOSE IR DRAUSTINIUOSE) REGLAMENTUOTI**

37. Aukštaitijos nacionalinio parko rezervatuose statyba draudžiama, išskyrus statinius, reikalingus rezervato steigimo ir veiklos tikslams įgyvendinti.

38. Rengiant detaliuosius etnografinių požymių vertingų miestelių bei kaimų, išlaikiusių senąją struktūrą ir/ar architektūrą, planus, išsaugoti susiklosčiusią planinę struktūrą, vertingus gamtos ar kultūros elementus, numatyti būdus jiems išryškinti ar atkurti prarastiems.

39. Pažintiniai takai, apžvalgos aikštelės (regyklos) gali būti įrengiamos vietose, nustatytose Aukštaitijos nacionalinio parko tvarkymo plane, draustinių tvarkymo planuose bei kituose saugomų teritorijų planavimo dokumentuose.

40. Aukštaitijos nacionalinio parko draustiniuose statomiems statiniams taikomi šie reikalavimai:

40.1. esamose ir buvusiose sodybose, taip pat sodybose, numatytose Aukštaitijos nacionalinio parko tvarkymo plane ar draustinių tvarkymo planuose, projektuojami ir statomi ne aukštesni kaip vieno aukšto su mansarda gyvenamieji namai ir vieno aukšto priklausiniai, išskyrus atvejus, kai reikia atkurti bei tvarkyti draustinyje esančius kultūros paveldo objektus (nekilnojamąsias kultūros vertybes) arba kai reikia atkurti, formuoti buvusio (iki 1940 m.) užstatymo charakterį, pastatyti apžvalgos ar miškų priešgaisrinio stebėjimo bokštą;

40.2. kultūriniuose draustiniuose neleidžiama įrengti saulės energijos akumuliacinio įrenginių pastatų stoguose ir prie išorinių sienų.

41. Iš eksploatuotus nerūdinių statybinių medžiagų karjerus ir durpynus rekultivuoti taikant priemones, atitinkančias draustinio steigimo tikslus, biologinės įvairovės apsaugos bei gausinimo reikalavimus.

## **VI. PAPILDOMI REIKALAVIMAI VEIKLAI REKREACINIO PRIORITETO FUNKCINĖSE ZONOSE REGLAMENTUOTI**

42. Rekreacinio prioriteto zonose gali būti išskiriamos intensyvaus ir ekstensyvaus rekreacinio naudojimo tvarkymo teritorijos.

43. Rekreacinio prioriteto zonose esamas sodybas rekomenduojama rekonstruoti į rekreacinius pastatus.

44. Intensyvaus rekreacinio naudojimo teritorijose (rekreacinės paskirties žemėje), rekreacinio prioriteto funkcinėse zonose esančiuose miesteliuose ir kaimuose galima rekreacinių įrenginių ir pastatų statyba detaliais planais numatytose vietose, jeigu tai neprieštarauja Aukštaitijos nacionalinio parko tvarkymo planui (planavimo schemai).

45. Rekreacinio prioriteto zonose plėtojama poilsio ir turizmo infrastruktūra. Jose negalima mažinti rekreacinių išteklių kokybės, naikinti kraštovaizdžio estetinio potencialo:

45.1. rekreacinė infrastruktūra kuriama rekreacinio prioriteto zonose, pradėtose urbanizuoti teritorijose, neplečiant rekreacinių statinių statybos gamtinį pobūdį išlaikiusiame kraštovaizdyje, neplanuojant statyti naujų didelių rekreacinių pastatų;

45.2. projektuojami ir statomi ne aukštesni kaip 2 aukštų su mansarda rekreaciniai pastatai, išskyrus atvejus, kai reikia atkurti bei tvarkyti kultūros paveldo objektus (nekilnojamąsias kultūros vertybes) arba kai reikia įrengti apžvalgos bokštą;

45.3. rekreacinių pastatų talpumas gali būti didinamas plečiant esamus rekreacinius pastatus bei rekonstruojant sodybas;

45.4. rekreacinio prioriteto zonose, įskaitant miškus, įgyvendinamos sanitarinių-higieninių ir estetinių savybių gerinimo, reginių formavimo bei medynų atsparumo didinimo priemonės;

45.5. miško parkai kuriami Aukštaitijos nacionalinio parko planavimo schemoje numatytose vietose, įrengiant jiems būtiną rekreacinę infrastruktūrą;

45.6. autoturizmui pritaikomi esami bendro naudojimo keliai ir miško bei lauko keliai, įrengiant specialius pažintinius autoturizmo maršrutus;

45.7. pagal galimybes formuojamos teritoriškai atskiros turizmo (autoturizmo, vandens turizmo, dviratininkų ir pėsčiųjų turizmo) sistemos;

45.8. turistinių trasų tinklas kuriamas taip, kad būtų sudarytos galimybės pasiekti visus svarbiausius lankomus Aukštaitijos nacionalinio parko objektus.

46. Gamtinė aplinka rekreaciniams interesams pertvarkoma minimaliai. Aukštaitijos nacionalinio parko rekreacinio prioriteto zonose nustatomos šios teritorijų tvarkymo veiklos sąlygos ir apribojimai:

46.1. vykdomi darbai, didinantys vietovės estetinį potencialą, naudojamos specialios kraštovaizdžio architektūros priemonės;

46.2. gerinamos vietovės eksponavimo galimybės;

46.3. intensyvinamas želdinimas teritorijose, kuriose vyrauja žemės ūkio naudmenos;

46.4. vandens telkiniai ar jų dalys naudojamos formuojant aplinką numatytoms vandens rekreacijos rūšims;

46.5. įrengiami reikalingi šuolių į vandenį ir paplūdimio įrenginiai, techniniai kompleksai bei rekreaciniam naudojimui paruošiama pakrantė;

46.6. gali būti įrengiami hidroparkai, palaikant akvatorijas pusiau natūralios būklės, neperkraunant jų inžineriniais įrenginiais.

47. Išekspluatuotus nerūdinių statybinių medžiagų karjerus ir durpynus rekomenduojama rekultivuoti pritaikant visuomenės poreikiams (įrengiant vandens telkinius, sodinant miškus, kt.).

## **VII. PAPILDOMI REIKALAVIMAI VEIKLAI KITOS (GYVENAMOSIOS) PASKIRTIES FUNKCINĖSE ZONOSE REGLAMENTUOTI**

48. Gyvenviečių plėtra diferencijuojama pagal Aukštaitijos nacionalinio parko tvarkymo plane (planavimo scheme) nustatytą jų reglamentą.

49. Visuose miesteliuose gali būti įrengiami šiuolaikinę technikos lygį atitinkantys inžineriniai tinklai, gerinama kelių, gatvių, aikščių bei kiemų paviršiaus danga. Prioritetas teikiamas inžinerinei įrangai, kuo mažiau keičiančiai tradicinį miestelio vaizdą bei esamą kraštovaizdžio pobūdį.

## **VIII. PAPILDOMI REIKALAVIMAI VEIKLAI ŪKINIO PRIORITETO FUNKCINĖSE ZONOSE REGLAMENTUOTI**

50. Žemės ūkio ir miškų ūkio prioriteto funkcinėse zonose esančiose sodybose galima atstatyti gyvenamuosius namus ar priklausinius vietoj buvusiųjų bei rekonstruoti esamus gyvenamuosius namus bei priklausinius.

51. Žemės ūkio ir miškų ūkio prioriteto funkcinėse zonose galima statyti ryšio-priešgaisrinius stebėjimo bokštus bei miško ūkio ir žemės ūkio veiklai reikalingus statinius vietoje, numatytose nacionalinio parko tvarkymo plane (planavimo scheme).

## **IX. SKATINAMA VEIKLA**

52. Aukštaitijos nacionaliniame parke skatinama:

52.1. veikla, išsauganti ar išryškinanti kraštovaizdžio įvairovę;

52.2. miškų ekosistemų apsaugos funkcijų stiprinimas, didinant biologinę įvairovę, veisiant ir formuojant mišrius medynus;

52.3. miškų sodinimas nuskurdintose agrarinėse teritorijose, esančiose gamtinio karkaso elementuose. Želdinių juostomis ar grupėmis rekomenduojama skaidyti plačius intensyvios žemdirbystės laukus arba želdinti ribas tarp ūkininkų sklypų;

52.4. pažeistų kraštovaizdžio kompleksų bei objektų atkūrimas;

52.5. gamtos ir kultūros paveldo objektų tyrimas, ieškant efektyvesnių jų išsaugojimo bei panaudojimo būdų, taip pat naujų vertingų objektų paieška ir įteisinimas;

52.6. gamtos ir kultūros paveldo objektų, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsaugos propagavimas, siekiant suinteresuoti objektų savininkus, valdytojus ir naudotojus vertybių apsauga, pritraukti Aukštaitijos nacionalinio parko lankytojus, sukuriant galimybę gauti papildomų pajamų;

52.7. specialių apžvalgos bokštų įrengimas ir naudojimas pagal nustatyta tvarka parengtus projektus;

52.8. poilsiaviečių įrengimas rekreacinėse zonose, kituose teritorijų planavimo dokumentuose (planavimo schemose, specialiuosiuose planuose) nustatytose vietose;

52.9. rekreacinės infrastruktūros kūrimas, mokomųjų ir pažintinių takų projektavimas ir įrengimas;

52.10. skansenų (muziejų po atviru dangumi) įrengimas;

52.11. etnokultūros, tradicinės kaimo gyvensenos puoselėjimas, kaimo turizmo, rekreacinio verslo plėtra nustatytose vietose, patalpų Aukštaitijos nacionalinio parko lankytojams apgyvendinti nuoma;

52.12. turizmo mažais pramoginiais laivais organizavimas.

53. Aukštaitijos nacionalinio parko draustiniuose skatinamas mokomųjų ir pažintinių takų projektavimas ir įrengimas, etnokultūros, tradicinės kaimo gyvensenos puoselėjimas, kaimo turizmo organizavimas.

#### **Pakeitimai:**

1.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-554](#), 2007-11-07, Žin., 2007, Nr. 120-4914 (2007-11-22), i. k. 107301MISAK00D1-554

Dėl aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymo Nr. 438 "Dėl Aukštaitijos nacionalinio parko apsaugos reglamento patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-174](#), 2009-04-17, Žin., 2009, Nr. 46-1826 (2009-04-25), i. k. 109301MISAK00D1-174

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymo Nr. 438 "Dėl Aukštaitijos nacionalinio parko apsaugos reglamento patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-850](#), 2009-12-30, Žin., 2010, Nr. 5-192 (2010-01-14), i. k. 109301MISAK00D1-850

Dėl aplinkos ministro 2002 m. rugpjūčio 10 d. įsakymo Nr. 438 "Dėl Aukštaitijos nacionalinio parko apsaugos reglamento patvirtinimo" pakeitimo